

ВИКОРИСТАННЯ БІОДИЗАЙНУ У ПРОБЛЕМНО-ПРОЄКТНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ КРАВЦІВ

Полішко Ю.С.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

Науковий керівник: Оніпко В.В. – доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології

Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх працівників легкої промисловості актуалізували проблему реформування системи підготовки кадрів у професійній освіті. В умовах зростання обсягів виробництва розвиваються текстильна, швейна, трикотажна, шкіряно-взуттєва, шкіряно-галантерейна, хутряна та інші сфери, а також у зв'язку з швидким розвитком технологій та дизайну виникла необхідність інтенсифікувати процес навчання, здійснювати підготовку висококваліфікованих фахівців з використанням новітніх підходів. Бурхливий розвиток інноваційних технологій сприяв активному їх упровадженню в навчальний процес професійних (професійно-технічних) навчальних закладів, змінюючи форми, методи та технології підготовки майбутніх фахівців. Усе це зумовило розвиток інноваційних процесів в освітній практиці майбутніх кравців, що забезпечує підготовку фахівців, здатних легко адаптуватися до життя, самостійно здобувати знання, вміло застосовувати їх на практиці для розв'язання різноманітних задач. В умовах сьогодення, коли індустрія моди не може не реагувати на постійні зміни тенденцій естетичних уподобань людини, до дизайну, якості виготовлення одягу пред'являються дуже високі вимоги. Щоб бути конкурентноспроможним та затребуваним на сучасному ринку праці майбутньому кравцю недостатньо просто умілого володіння певним набором механічних операцій йому необхідно бути творчим, самостійним, креативним, комунікативним, мати критичне мислення [1].

Відповідно до цього необхідно удосконалювати і формувати новий зміст освіти, фактично, визначати алгоритм інноваційного стилю своєї діяльності, використовувати такі методи, форми і засоби навчання, які не тільки забезпечать формування певних компетентностей але й вміння застосовувати їх на практиці в певних професійних завданнях. На нашу думку, такими освітніми технологіями є проблемні та проєктні методи навчання. Саме вони розвивають

системне мислення, вчать користуватися отриманими знаннями для вирішення пізнавальних і практичних завдань, розвивають особистісні дослідницькі уміння [2; 3].

У проєктуванні та створенні одягу широко застосовують метод функціональних аналогій – перенесення моделей з природного середовища у сферу неживих предметів на основі аналогій. Тому, нами було зроблено спробу використання біодизайну у проблемно-проєктному навчанні при підготовці кравців. Якщо взяти біоніку за основу дослідницького проєкту, при підготовці кравців, то можна отримати неординарні рішення конструктивних вузлів, поверхонь, форм і фактур. Даний метод допомагає перенести увагу на об'єкти природи; побачити в звичайному цікаву ідею, новий принцип, в чому виявляється зв'язок творчої особистості з зовнішнім природним середовищем [7].

Створюючи колекції на основі біоніки необхідно враховувати:

- дослідження та вивчення джерела натхнення,
- аналіз живих об'єктів та об'єктів, створених людьми.
- розробка ескізу та технологічної послідовності виконання, враховуючи матеріали та новітні технології обробки вузлів;
- створення макету одягу;
- втілення задуму .

Наприклад, можна запропонувати учням виконання проєкту: «Значення рослин в дизайні одягу». Для виконання необхідно відповісти на питання: «Чим керуються дизайнери при створенні колекцій одягу та фахівці яких професій задіяні в створенні одягу?» Результати досліджень, представити, у довільній, зручній для кожного формі – це і буде першим етапом проєктної діяльності.

На другому етапі – дослідити, особливості роботи дизайнерів при виборі тканини для створення одягу. Наприклад, квіткові мотиви на тканині. Для цього клас поділіть на групи і запропонуйте результати роботи представити у формі творчого звіту. Робота має виконуватися в чітко встановлені терміни. Серед запропонованих робіт оберіть найбільш цікаві.

Третій етап проєкту – дослідити рослинність країни і визначити рослини, які є символами держави, тобто ми підводимо учнів до того, що отримані теоретичні знання з ботаніки, історії України, географії, можна застосувати практично. Водночас, з метою урізноманітнення та забезпечення засвоєння учнями знань про закономірності функціонування живих систем, їх розвиток і взаємодію, взаємозв'язок із неживою природою доцільно дати відповідь на проблемне питання: «Доведіть, що отримані знання з біології, необхідно застосувати у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності».

Четвертий етап проєкту – передбачає виконання ескізів одягу які, на думку учнів, нагадуватимуть квіти. При цьому рівень знань з навчальних предметів для вирішення цієї проблеми має бути достатнім, тобто кравці знати пропорції тіла, способи обробки вузлів та послідовність їх виконання, вміти виконувати креслення одягу, технічні ескізи одягу обирати матеріал, враховуючи його властивості.

Саме на цьому етапі вирішується проблемно-проектне завдання: як створити одяг який за своєї формою нагадуватиме квітку, на яких способах обробки вузлів зупинитися, яку тканину обрати, як виконати креслення? Саме тут дуже важлива роль викладача, який виступає в ролі консультанта, експерта, порадирика і саме від його роботи буде залежати кінцевий результат проєктної діяльності [6].

Учні у процесі дослідження урізноманітнюють свої знання про те, що текстильна біоніка є основною складовою процесу створення одягу: тканини виготовляють з натуральних волокон рослинного та тваринного походження; на тканині, більшість рослинних та тваринних принтів тощо; у класифікації одягу часто зустрічаються назви рослин (спідниця-тюльпан, спідниця-дзвіночок, штани-банани); використання природних елементів в дизайні костюма (живі квіти, пір'я тощо). А якщо прослідкувати історію українського одягу, то можна зробити висновки, що природа відкриває безмежні можливості для запозичення в неї продуктивних ідей і технологій: перша голка – з кістки риби; перший одяг – з шкіри тварин; перші барвники – з рослин та кори дерев; вишиванки та хустки на Україні мають переважно рослинний орнамент; форми та елементи національного українського костюма є аналогами природним біоформам [4; 5].

Отже, робота над проєктом «Значення рослин в дизайні одягу» – це практика особистісно зорієнтованого навчання в процесі конкретної роботи учня, на основі поєднання кращих ідей природи, які об'єднані з сучасними технологіями та дизайнерськими рішеннями, можливість розвивати в учнів творчість креативність, здатність до самовдосконалення. Проєктування практично допомагає учням усвідомити роль знань у майбутній професійній діяльності. Знання перестають бути метою, а стають засобом набуття фахових компетентностей, технологічної грамотності, допомагаючи опанувати культурні зразки мислення, формувати розумові стратегії, що дає змогу кожному самостійно освоювати надбання природи. Така готовність дає можливість майбутньому кравцю впевнено почувати себе у професійній діяльності, швидше адаптуватися в умовах розвитку легкої промисловості.

Список використаних джерел:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 616 с.
2. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006-2010 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1153-2005-%EF>
3. Козлова Т. В., Белько Т. В. Костюм и бионика: учеб. пособ. для вузов. М.: МГТУ им. А. Н. Косыгина, 2007. 223 с.
4. Михайленко В. Є., Кащенко О. В. Основи біодизайну: навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 224 с.
5. Ніколаєва Т. І. Дослідження відповідності конструктивно-технологічних елементів в проектуванні дитячого одягу біотектонічним структурам. *Вісник КНУТД*. Т. 3, № 5. 2010. С.193–195.
6. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посіб. К.: Арістей, 2011. 340 с.
7. Сисоева С. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя. *Педагогіка і психологія*. 2005. №4(49). С. 60–66.